

Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote –
zariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja

PROGRAMOVÁ PONUKA NA JÚL 2017

**„Malenkij robot“ (1945 - 1949). V zajatí sovietskych lágrov.
29. 6. – 31. 8. 2017**

Autorom výstavy je Vladimír Lehotai z Uzovskej Panice, ktorý k téme realizoval rozsiahly výskum a osobne navštívil miesta bývalých zajateckých táborov na území dnešnej Ukrajiny. Koniec druhej svetovej vojny (1939 - 1945) a príchod Červenej armády na územie dnešného Slovenska pre mnohých neznamenal oslobodenie. Sovietski vojaci odvliekli civilných občanov nemeckého a tiež aj maďarského pôvodu z územia Maďarska a z južnej časti Československa do Sovietskeho Zväzu na tzv. „malenkij robot“, t.j. na malú robotu. No mnohí sa domov už nikdy nevrátili... Prostredníctvom výstavy návštevníci získajú informácie o živote v lágroch a o osobných príbehoch niektorých účastníkov z okolia Rimavskej Soboty.

**500 rokov reformácie (1517 – 2017)
15. 6. – 31. 8. 2017**

Výstava vznikla pri príležitosti okrúhleho výročia reformácie. Na výstave sú prezentované historické cirkevné knihy, dokumenty a predmety, cez ktoré návštevníci nahliadnu do reformačných pomerov. Predmety, ktorých majiteľom je Béla Pohóczky, kňaz reformovanej cirkvi zo Širkoviec, sú doplnené zbierkovými predmetmi múzea. Reformovaná kresťanská cirkev a Evanjelická cirkev augsburského vyznania majú za sebou dlhú púť. Reformácia sa začala vystúpením nemeckého teológa Martina Luthera proti predávaniu odpustkov. Martin Luther 31. októbra 1517 pribil na dvere chrámu vo Wittenbergu (Nemecko) svojich 95 výpovedí proti cirkevným priestupkom. Cieľom hnutia bolo reformovať katolícku cirkev. Reformačné snahy vyvolali radikálne zmeny v Európe. V 20. rokoch 16. storočia už boli rozšírené aj v Uhorsku, ale reformácia prakticky prebiehala aj v nasledujúcich storočiach a trvá vlastne dodnes.

Maliar Lučenca.

Život a dielo Františka Gyurkovitsa (1976 – 1968)

11. máj – 31. júl 2017

Výstavu usporiadalo Novohradské múzeum a galéria v Lučenci v roku 2016, pri príležitosti 140. výročia narodenia umelca. Františka Gyurkovitsa právom nazývajú maliarom Lučenca, resp. Novohradu, keďže jeho život a dielo sa neoddeliteľne spájajú s týmto mestom a okolím. Narodil sa v roku 1876 v Budapešti, tu aj študoval, neskôr sa dostal do Paríža (Akadémia Julian) a na akadémiu do Mníchova. Status akademického maliara a jeho obľúbená povaha ho predurčili stať sa významnou osobnosťou. V období rakúsko-uhorskej monarchie bol uznávaným a vyhľadávaným umelcom, neskôr, v mladom československom štáte ako príslušník národnostnej menšiny sa stal maliarom tvoriacim na periférii umeleckého života. Až v druhej polovici 20. storočia sa začala integrácia jeho tvorby do celoštátneho kultúrneho kontextu Slovenska, no jeho život a dielo doteraz neboli komplexne spracované. Zámerom výstavy je nielen predstaviť maliarovu umeleckú dráhu, ale priblížiť aj jeho osobnosť v kontexte rodinných vzťahov a historicko-spoločenských pomerov doby.

Krásavice zahalené v dyme.

Historické fajky a fajčiarske potreby zo zbierok GMM

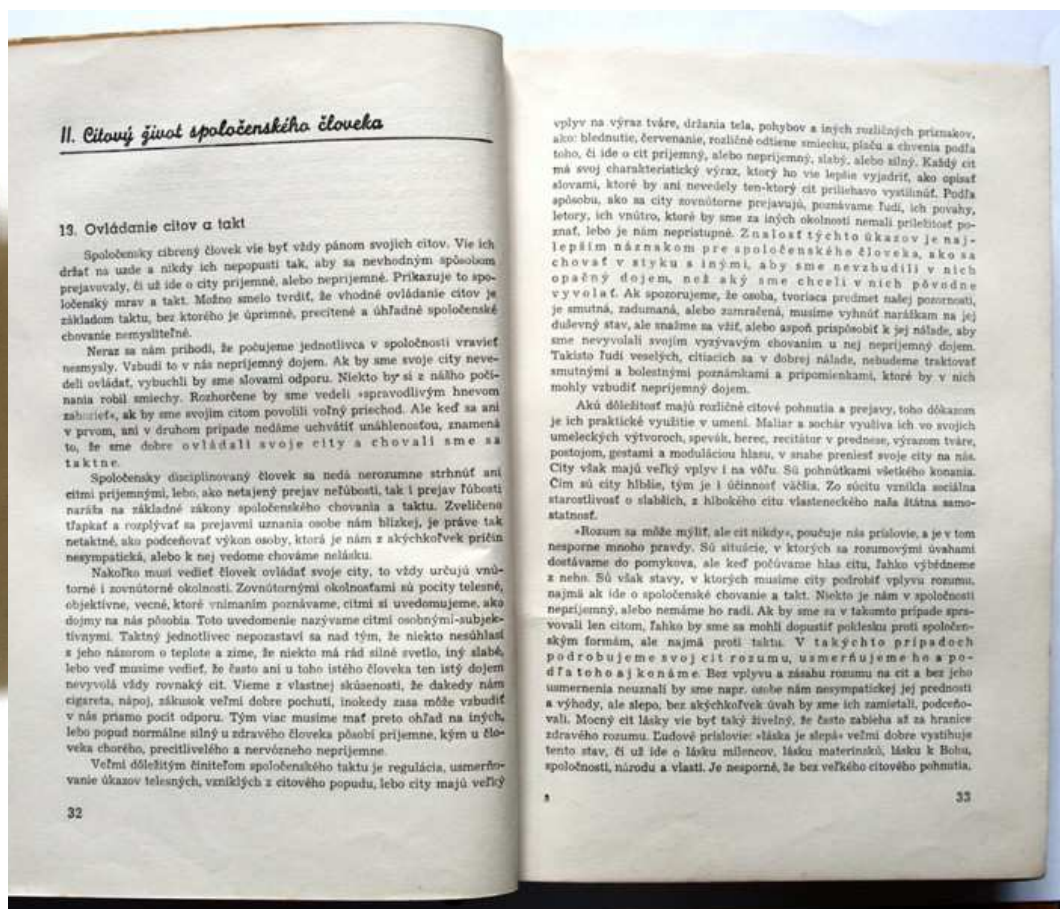
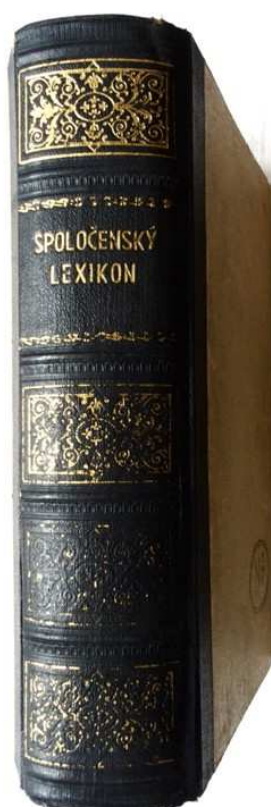
20. máj – 31. júl 2017

Výstava predstaví zbierku historických fajok zo 17. – 20. storočia, vyrobených z hlíny, dreva, porcelánu, sepiolitu či parožia. Najstaršou fajkou v zbierkach múzea je keramická fajka opatrená zelenou glazúrou a plochým rebrom zo 17. storočia, nájdená počas archeologických výskumov Hlavného námestia v Rimavskej Sobote. K výnimočným fajkám patria aj turecké fajky zo 17. storočia, fajky z pozostalosti rimavskosobotského rodáka a zakladateľa uhorského klasicistického sochárstva Istvána Ferenczyho (1792 – 1856) a dvojdielna fajka z roku 1818 vyrobená zo sepiolitu, ktorá pravdepodobne patrila dedičnému trenčianskemu a liptovskému županovi Štefanovi Illesházymu (1762 – 1838). Umelecký a estetický zážitok poskytne luxusná fajka zhotovená zo sepiolitu. Krk fajky je realisticky a plasticky stvárnený vo forme ľudskej ruky, v ktorej sedí žena – matka na rukách držiaca dve malé deti. Okrem fajok sú vystavené aj fajčiarske potreby súvisiace s fajčením tabaku z fajky – stojany na fajky, mešce na tabak, tabatierky na šnupací tabak, ocielky na zapalovanie fajok, náradie na čistenie fajok, ako aj rôzne druhy zápaliek a popolníkov.

PREDMET MESIACA – LEXIKÓN SPOLOČENSKÉHO SPRÁVANIA

Spoločenský lexikón L. Michalského, povedané slovami autora, obsahuje: „*všetky pravidlá dobrých mravov a vhodného spoločenského chovania... lebo nezdvorilý, nepozorný a netaktný úradník nikdy sa nedožije významnejšej kariéry v úrade; nechotný a zamračený obchodník márne bude očakávať kupujúce obecenstvo...*“ Dielo vyšlo prvýkrát v roku 1940 v Trnave, no za pár mesiacov bolo vypredané. Na základe požiadaviek a pripomienok čitateľov autor skoncipoval ďalšie, rozšírené, doplnené a opravené vydanie v rozsahu až 626 strán. Spoločenský lexikón v 2. vydaní vyšiel v roku 1941 opäť v Trnave zásluhou nakladateľa Pavla Gerdelána. Obsiahle dielo je rozdelené na tri časti. V prvej časti sa autor podrobne venuje spoločenskej „dušovede“, objasňuje city, nálady, vášne, pudy, zvyky, temperament, povahové črty... Druhá časť obsahuje pravidlá slušnosti a zdvorilosti v rozličných situáciách, v rámci nich napr. i kultúru odievania, čistenie rozličných flakov na odevoch... Tretia časť predkladá praktické pokyny pre rozličné príležitosti, napr. ako sa chovať pri cestovaní, pri telefonovaní..., ale obsahuje aj návody na mnoho konkrétnych spoločenských hier pre deti, mládež i dospelých. Spoločenský lexikón L. Michalského je zaujímavým obrazom odporúčaného spoločenského správania na Slovensku pred 76 rokmi.

Stála vlastivedná expozícia

Expozícia prezentuje prírodné a kultúrne dedičstvo regiónov Gemer a Malohont. Vystavené sú predmety z oblasti paleontológie, geológie, zoológie, archeológie, histórie, etnografie a výtvarného umenia – napr. nálezy kostí mastodonta, tapíra či nosorožca z paleontologickej lokality Kostná dolina pri obci Hajnáčka, pestrá kolekcia dermoplastických preparátov živočíchov, vzácne archeologické nálezy zo Včeliniec, Hodejova, Tornale i samotnej Rimavskej Soboty, zbierky dokumentujúce obdobie tureckých vpádov a stavovských povstaní, ukážky cechovej a kameninovej výroby a historického nábytku, ukážky ľudového bývania a odievania, výrobkov remeselníkov (hrnčiari, brdári, rezbári...) či umelecké diela zachytávajúce významné osobnosti a miesta Uhorska a regiónu Gemer-Malohont. Vzácnosťou je múmia egyptskej ženy z obdobia 1087 – 664 pred Kristom a vajce najväčšieho nelietajúceho vtáka žijúceho na Madagaskare vurona obrieho, ktorý vyhynul v 17. storočí. Prostredníctvom zvukového panelu si vypočujete žaby, cicavce a najrôznejšie druhy vtákov.

Expozícia Protifašistický odboj a SNP v Gemeri-Malohonte

Moderne koncipovaná expozícia ponúka komplexný pohľad na problematiku protifašistického odboja a Slovenského národného povstania v regióne. Prostredníctvom trojrozmerných predmetov, fotografického materiálu i audiovizuálnych prezentácií sú okrem reálií protifašistického odboja naznačené i podmienky pre jeho formovanie a dôsledky vzniku Slovenského štátu, Viedenská arbitráž či nemecká okupácia.

GEMERSKO-MALOHONTSKÉ MÚZEUM V RIMAVSKEJ SOBOTE

prijíma

KULTÚRNE POUKAZY NA ROK 2017

sú platné do 18. novembra 2017

POZOR !!! Po tomto termíne sa už nedajú využiť!

Kultúrnym poukazom zaplatíte vstupné do múzea v hodnote | € = | KP
a môžete navštíviť stále expozície, aktuálne výstavy a podujatia

MÚZEUM JE OTVORENÉ AJ V SOBOTU A NEDEĽU (9:00 – 17:00)

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

Kontakt:

Gemersko-malohontské múzeum
Nám. M. Tompu 5, 979 01 Rimavská Sobotka
tel.: 047/56 32 741, 56 32 730
fax: 047/56 32 730
e-mail: office@gmmuzeum.sk
Web: www.gmmuzeum.sk
Facebook: Gemersko-malohontské múzeum Rimavská Sobotka

Otváracie hodiny:

Pondelok – Piatok 8:00 – 16:00
Sobota – Nedeľa 9:00 – 17:00
(apríl – september)

Vstupné:

Dospelí – 2 €
Deti, študenti, dôchodcovia – 1 €
Deti do 6 rokov, ZŤP, vojnoví veteráni –
zdarma